

جلد اول

نظام مشارکت
زیربنایی
مدیریت اسلامی

فروری ۱۳۵۷

نظام مشارکت زیربنای مدیریت اسلامی

آیات الهی - جلد اول

فریور باتمانقلیچ

باتمانقلیچ، فریور
آیات الهی / فریور باتمانقلیچ - تهران: جمهوری، ۱۳۸۱.
ج ۵: مصور، جدول، نمودار.

ISBN 964 - 90385 - 1 - 5 (ج ۱) - ISBN

ISBN 964 - 6973 - 23 - 8 (ج ۲) - ISBN 964 - 6973 - 24 - 8 (ج ۳)

ISBN 964 - 6973 - 25 - 6 (ج ۴) - ISBN 964 - 6973 - 26 - 4 (ج ۵)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

مدرجات: ج ۱. نظام مشارکت زیربنای مدیریت اسلامی. -- ج ۲. مدیریت
بربنای صلاه ابعاد علمی فرهنگی. -- ج ۳. اسلام: نظام سلامت طبلی فراگیر شناخت
اسلام، تسبیح، ایمان و صالحات ... -- ج ۴. نظام مردم‌گرایی فراگیر شناخت ناس
(مردم) ... -- ج ۵. روش اجرایی و نتایج و دستاوردهای ... --

ج ۱ - ۵ (چاپ دوم: ۱۳۸۱) (کتابخانه ملی ایران)
۱. مدیریت (اسلام)، ۲. مدیریت -- مشارکت کارمندان، الف. عنوان.
۲۹۷ / ۶۵۸
۳۳۰ / ۲۴۲ / ۲۴۲ / ۲۴۲
کتابخانه ملی ایران

انتشارات جمهوری (اسدی)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، پلاک ۱۹۴، تلفن: ۶۴۱۰۸۱۴
فروشگاه: تهران، خیابان جمهوری، مقابل باغ سپهسالار
تلفن: ۳۱۱۶۰۳۳ فکس: ۳۹۳۰۳۹۰

نظام مشارکت زیربنای مدیریت اسلامی
(آیات الهی جلد اول)

نویسنده: فریور باتمانقلیچ

● قطع: وزیری ● چاپ: دوم ۱۳۸۱ ● تیراژ: ۳۰۰۰ جلد ● ویراستار: استاد حسین آهی
● حروفچینی: سهیل ● لیتوگرافی: البرز ● چاپ و صحافی: امیدوار

ISBN: 964 - 6973 - 24 - 8

شابک: ۹۶۴ - ۶۹۷۳ - ۲۴ - ۸

کلیه حقوق این اثر متعلق به انتشارات جمهوری می‌باشد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين

«قَبَشْرُ عِبَادِ الَّذِينَ يَسْتَمْعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ»
أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَوَلَّكَ لَهُمُ أُولُوالِآلِبَابِ.
(زمر/ ۱۸)

امروزه مسئله مدیریت، چه مدیریت بازرگانی، چه مدیریت صنعتی، چه مدیریت اداری، چه مدیریت روحانی فوق العاده مورد توجه عصر ما است. عصر ما را می گویند عصر مدیریت یعنی عصری که انسانها باید در کارهایی که به آنها واگذار می شود رشد «به تعبیر اسلامی» داشته باشند و نداشتن آنها عذر نیست باید برویم کسب کنیم و تحصیل نماییم.

استاد شهید مطهری

فهرست مطالب

پیشگفتار

۷

۱۹

مشارکت از دیدگاه امام خمینی (ره)

۲۷

مبانی نظام مدیریت بر مبنای مشارکت

۱۱۳

مدیریت بر مبنای روابط انسانی

۱۳۱

نظام امامت فراگیر

۱۷۳

نظام فطریات فراگیر

۲۰۵

نظام تفکر فراگیر

۲۸۱

اصل مقدس امر به معروف و نهی از منکر

۳۰۳

نظام شورائی فراگیر

۳۱۹

نظام حمد فراگیر

۳۴۵

مبانی نظام مدیریت بر مبنای مشارکت در قانون اساسی

۳۶۷

نتایج عملی نظام مشارکت

۳۸۴

فهرست کامل مطالب

۳۹۵

فهرست سمینارها

۳۹۶

فهرست منابع

پیشگفتار

انقلاب اسلامی با تمام شکوه و عظمتش، بامشارکت همه جانبه مردم و با رهبری امامی برخاسته از میان توده‌های مردم به پیروزی می‌رسد. عشق و شورالهی در دل امت و امام موج می‌زند. مردم یکپارچه به پای صندوقهای رای می‌روند. وحدت کلمه و توحید عملی در آراء ایشان تجلی می‌یابد، ۹۸/۲٪ مردم به جمهوری اسلامی رای می‌دهند، جمهوری اسلامی، نه یک کلمه کم‌تر و نه یک کلمه بیشتر. مردم در تمامی صحنه‌های انقلاب حضور می‌یابند و با جان و دل در تمامی امور انقلاب مشارکت می‌کنند. مردم انقلاب را از آن خود می‌دانند، باید آنرا با جان و مال خویش حفظ کنند. این یک وظیفه و تکلیف شرعی و الهی است، هنوز مدت کوتاهی از عمر انقلاب سپری نشده است که ضد انقلاب شایعه می‌پراکند که «این انقلاب برای ما چه کرده است؟» امام آگاه دل و روشن ضمیر پاسخ آنها را این چنین می‌دهد «نگوید انقلاب برای ما چه کرده است، بگوئید ما برای انقلاب چه کرده‌ایم»

این سخن درست مانند آبی است که بر آتش پیاشند، سخنی که از دل برآید لاجرم بر دل نشیند. مردم به امام صدیق و امین خویش عشق می‌ورزند. سخنان او تا اعماق روح و جان ایشان رسوخ می‌کند. ضدانقلاب به پشتیبانی استکبار جهانی شرق و غرب به انواع توطئه‌ها متوسل می‌شود تا تضاد و تفرقه را در جامعه نوپای اسلامی بوجود آورد. هنوز انقلاب کودکی بیش نیست، شاید بتوان در همین سنین کودکی خفه‌اش کرد. اگر در کودکی نتوان او را از پای درآورد، مسلماً در بزرگی به زانو درآوردن او بسیار مشکل خواهد بود. البته شیطان بزرگ هفت

خداست و مکر و حیلت‌های بسیار در آستین دارد، حتماً برای بزرگی آن هم چاره‌ها اندیشیده است. اما این انقلاب، مردمی زخم خورده در طول تاریخ و در میان اشک و خون غلتیده را در پشت سر خود دارد، مردم آنقدر روشن شده‌اند که فریب مکاریهای شیاطین کوچک و بزرگ داخلی و خارجی رانخورند. خصوصاً آنکه مردم خوب می‌دانند که بابت این وحدت کلمه‌ای که در سایه رهبری امام بدست آورده‌اند، بهای گزافی به ارزش ۲۵۰۰ سال تیره‌بختی و تحمل ظلم و ستم شاهنشاهان و فرعونهای طول تاریخ، پرداخته‌اند. آیا فکر می‌کنید این بهای کمی است؟ در همین دوران کودکی، انقلاب سیلی محکمی به گوش شیطان بزرگ می‌کوبد، زیرا که رهبری بزرگ و اراده‌ای محکم دارد. هبل بت بزرگ جهان، بت اعظمی که همه بت‌های دیگر به پایش افتاده‌اند، شکسته می‌شود. کاری که هیچ قدرت و یا ابر قدرت دیگری در جهان فکری رانیز نکرده بود. شیطان بزرگ مکروفریب بزرگ خود را رومی کند. هشت سال جنگ را بر مردم عبور و حق طلب و شریف ایران تحمیل می‌نماید. فرض استکبار آن است که این انقلاب و مردم عبور و مقاومتش یاد ر جنگ شکسته می‌شوند و یا عواقب طبیعی جنگ که پس از هر جنگی در جوامع بشری به صورت تفرقه، تضاد، تورم و گرانی، فحشا و فساد بروز می‌کند، با نظام اسلامی راعتلاشی خواهد کرد.

اما اراده الهی بر آنست که این انقلاب مقدس با وجود تمامی مشکلات داخلی و خارجی همچنان راه رشد و تکامل و تعالی خویش را در پیش گیرد، بشرط آنکه مردم همچنان در تمامی مسکنه‌های انقلاب حضور پخته و در تحقق اهداف خویش فعالانه مشارکت نموده و بطور مستمر رهبری خویش را پشتیبانی کرده تا وحدت کلمه امت و امام، یعنی توحید عملی در جامعه، همیشه پایدار بماند. اگر توحید را بعنوان اساسی‌ترین هدف و وسیله و صراط و راه و روش بقاء جامعه بدانیم در اینصورت باید تمامی نظامات جامعه را بر مبنای آن بنانمائیم. در اینصورت است که به فلاح و رستگاری و نجات از همه بندها و غل و زنجیرها و سختی‌ها و مشکلات و ناراحتی‌ها، خواهیم رسید و این کلام حق است. «قولوا لا اله الا الله تفلحوا».

اما چه شد که پیروزی قطعی و نهائی در جنگ، یعنی شکست دادن قطعی متجاوز، نصیب ما نگردید و پس از جنگ با چنان مشکلات متعدد اجتماعی و اقتصادی روبرو گشتیم که حل

آنها هنوز برایمان ممکن نگردیده است؟ مردم شدیداً از گرانی‌ها شکوه و ناله می‌کنند، هر یک مسکن بطور سرسام آوری افزایش یافته است، مردم احساس می‌کنند که هیچ کنترلی روی امور جامعه وجود ندارد، قیمتها روز بروز تغییر می‌کند. احساس امنیت واقعی از میان مردم رخت بر بسته است. آمارها نشان می‌دهند که دزدی و فحشا و فساد آشکار و پنهان در جامعه نسبت به سالهای اول انقلاب چند برابر شده است.

اظهار نظرهای چند گانه مردم را بیشتر نگران و ناراحت می‌کند. مردم از خود می‌پرسند که آیا نباید پس از گذشت بیش از یک دهه از انقلاب تضادها به توحید تبدیل شده باشد؟ آیا برای دستیابی به وحدت کلمه می‌بایست جلوه هر گونه اظهار نظر و ابراز عقیده را گرفت؟ آیا قرار است یکبار دیگر مدیریت سیاه و منفور من سالاری و استبدادی بگونه‌ای دیگر در جامعه ظاهر گردد؟ پس در این بین لابد اسلام نیز حرفی برای گفتن نداشته و ندارد و جز مردم فریبی چیز دیگری ارائه نمی‌دهد.

و چنین است نتیجه طبیعی و بی‌پرده‌ای که از توطئه‌ها و مکر و نیرنگ‌های تحمیلی شیطان بزرگ می‌توان گرفت که البته در این بین ضعف‌های خود را نیز نباید نادیده بگیریم.

اما مشکل اساسی رادر جای دیگری باید جستجو کرد: در نظام مدیریت غربی. مشکل اصلی و اساسی این است که مامی خواهیم انقلابمان را بر پایه‌های سست و ناموزون و کج سیستم و نظام مدیریت غربی بنانمائیم. نظامی که خود غربی‌ها بیش از سی سال است که به سستی و کجی و بطلان آن پی برده و در صدد اصلاح آن برآمده‌اند. مسلم است هر خانه‌ای که بر پایه‌های سست بنا شود، دوام و بقاء نخواهد داشت و باز مسلم است که:

خشت اول چون نهد معمار کج تا ثریا می‌رود دیوار کج

در حالیکه اسلام نظام مدیریتی خاص خود را دارد، نظام مدیریتی که عالیترین نعمات الهی، دنیائی و آخرتی را نصیب مردم خواهد نمود. نظام مدیریتی که با سرعتی عجیب جامعه را روبه رشد و ترقی و تکامل پیش خواهد برد، سرعتی باور ناکردنی، نظامی که تمام درهای رحمت الهی را بروی مردم خواهد گشود، نظامی که مردم را از جهل و گمراهی‌ها نجات خواهد بخشید، نظامی که ریشه ظلم و ستم و بهره‌کشی را از جامعه بر خواهد کند.

اگر در سالهای گذشته مشکلاتمان لاینحل مانده است، اگر مردم سختی‌های بسیار کشیده‌اند، اگر دفاع مقدس‌مان با پیروزی قطعی همراه نگردید، واگر... همه و همه بدلیل آن است که قرآن کریم و آیات الهی و رهنمودهای رهبر روشن ضمیر و آگاه‌دل کیرمان را آگاهانه و نظام یافته بکارنستیم.

قرآن علیم می‌فرماید آیات الهی را فصل فصل کنید، تجزیه و تحلیل کنید، به‌روش احسن با هم مجادله و گفتگو نمائید، فکرها و اندیشه‌هایتان را بکاراندازید تا بهترین روشهای مدیریت را بیابید. قرآن کریم و کرامت بخش به تأکید می‌فرماید آیات قرآن را به بهای اندک مفروشید. در دل آیات قرآن تفکر و تدبیر کنید، تحقیق و پژوهش نمائید، از هرآیه قرآن خیرات کثیر بدست خواهید آورد. باید باتفقه و تعقل بهترین روشهای تطبیق و اجرای هرآیه در جامعه را بیابیم. رهبر عزیز و فقیدمان فرمودند که مردم را در همه کارها مشارکت دهید، اما ما این سخن گهربار ایشان را که ثمره هشتادسال تجربه و تحقیق و تفقه در قرآن بود، به بهای اندک فروختیم، آن را بطور عملی و جامع و فراگیر بکار نگرفتیم و شاید هنوز هم تصورمان بر آن است که به کارگیری زور بهترین و سریعترین روشها می‌تواند باشد.

ای مدیران محترم! آگاه باشید و آگاه باشیم که به کارگیری زور بدترین روشها بوده و باقرآن و اسلام بیگانه است. قرآن حکیم نظام مشارکت مبتنی بر نظام حمدا را بهترین روشها و مؤثرترین شیوه مدیریتی در جامعه دانسته و می‌داند. نظام حمد، یعنی فطرت جهان و انسان و جامعه. نظام حمد، نظامی است فراگیر، نظامی که تمام جهان بی‌کران را به حرکت در آورده و به آن نظم پویا بخشیده است. این نظام قدرتی بی‌کران دارد. خداوند جبار و جبران کننده چنان برکتی به این نظام بخشیده است که بابه کارگیری آن تمامی مسلمین و مومنین و متقین به حرکت در آمده و تمامی عقب افتادگی‌های جوامع اسلامی و امت بزرگ اسلام در زمانی کوتاه جبران خواهد شد. این نظام معجزه قرآن مبین را آشکار کرده و چشم جهانیان را خیره خواهد نمود و اتحاد و یگانگی و مجد و عظمتی به یک میلیارد مسلمان خواهد بخشید که صورآن امروز خواب و خیال جلوه می‌کند.

باید نظام مدیریت غربی را بدوراندازیم و تمامی ارکان و کلیه سطوح مدیریت جامعه

را بر شیوه‌های مبتنی بر نظام حمد فراگیر قرار دهیم. در اینجا بمنظور آشنائی بیشتر با این نظام و تشخیص گره‌های کور نظام مدیریت غربی ضروری ست موارد ذیل را متذکر شویم:

۱- مهمترین و اساسی‌ترین مشکل جامعه ما و کلیه جوامع اسلامی نبودن سیستم و نظام صحیح مدیریتی ست. نظام مدیریتی‌ای که بر قرآن کریم و احادیث نبوی و ائمه اطهار مبتنی بوده و منطبق بر فطریات و نیازهای مردم باشد.

۲- اصلی‌ترین هدف نظام مدیریت الهی و قرآنی و اسلامی (نظام مشارکت) کرامت بخشیدن به متقین و مومنین و مسلمین و تمامی انسانهای عالم است و این امر را توسط ایجاد نظام حمد و تشکر فراگیر انجام می‌دهد. به موجب این نظام باید از مردم در قبال پیشنهادات خیر و مفیدی که ارائه می‌دهند، تشکر و سپاسگزاری متناسب بعمل آید و همین امر موجب رشد فکرها و اندیشه‌ها و انسانها می‌گردد.

۳- این نظام مدیریتی که مبتنی بر فکرها و اندیشه‌ها و پیشنهادات مردم می‌باشد، درهای رحمت الهی را به روی جامعه اسلامی ما و تمامی جوامع اسلامی دیگر می‌گشاید و روز بروز و لحظه به لحظه نعمات بیکران الهی را نصیب مسلمین خواهد کرد. نظام مشارکت با کم هزینه‌ترین روشها، عالیت‌ترین سود و ثمرات را به بار خواهد آورد. برای اجرای این نظام نه تنها نیازی به تامین تجهیزات و دریافت امکانات از بیگانگان نیست بلکه این نظام مسلمین را از کفار و مشترکین بی‌نیاز و مستغنی خواهد ساخت.

۴- در این نظام مدیریتی تمامی مشکلات جوامع اسلامی، بسرعت حل و فصل خواهد شد و هیچ مشکلی نیست که آسان نشود. در این نظام بعد از هر دشواری آسانی فرا خواهد رسید و مشکلی نخواهد ماند که برای مدتی طولانی مردم را آزار دهد.

۵- در این نظام مدیریتی، قرآن به عنوان کتاب مرجع و راهنما و اساسی‌ترین مبنای رفع نیاز روزمره جامعه مورد مطالعه و تحقیق مردم قرار خواهد گرفت و مردم مشتاقانه و حریصانه به آن روی خواهند آورد، آیات آن را یک به یک، فصل فصل نموده و مورد تجزیه و تحلیل و بررسی عمیق قرار می‌دهند و نیازها و احتیاجات خود را از آن استخراج می‌نمایند.

۶- نظام مدیریت بر مبنای مشارکت، با زور گوئی و استبداد و فرعونیت و من‌سالاری به

مبارزه برخاسته، مردم را از جور ظلم و ستم خود و دیگران رهایی می بخشد. در این نظام، نه تنها اجباری در کار نخواهد بود، بلکه اگر اهری هم در میان نمی باشد. مردم با فکر و اندیشه و جان و دل این نظام مدیریتی را می پذیرند زیرا که آنرا منطبق بر فطریات و نیازهای خویش می بینند و منافع مادی و معنوی خود را در آن می یابند. هر گونه به کارگیری زور و اجبار در این نظام مدیریتی اساساً باطل است.

۷- نظام مدیریت بر مبنای مشارکت بسرعت مردم را بسوی وحدت کلمه و توحید هدایت نموده و زمینه وحدت جوامع اسلامی و تشکیل امت بزرگ اسلام را فراهم می نماید.

۸- این نظام مدیریت بر مشارکت فکرها و اندیشه های تمامی مردم و پیشنهادات ایشان در جهت اصلاح و بهتر نمودن همه امور استوار است. در این نظام با فکر مردم و بدست ایشان، تمامی مشکلات جامعه، اقتصادی، صنعتی، کشاورزی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی با سرعتی باورناکردنی رفع گردیده و جامعه ای بهشتی در روی زمین برپا خواهد شد.

۹- سرعت رشد و ترقی جامعه در این نظام مدیریتی بگونه ای است که پیش بینی می گردد حداکثر در مدت سی سال از کشورهای صنعتی غرب که در حال حاضر از لحاظ نظامات صنعتی بیش از دویست سال از مایپیشی گرفته اند، جلو افتاده و جبران تمامی عقب ماندگی های قبلی را بنمائیم. لذا باید دهه ۱۳۷۰ راده مشارکت و دهه ۱۳۸۰ را دهه رقابت و دهه ۱۳۹۰ راده وحدت جوامع اسلامی و تشکیل امت بزرگ اسلام دانست. در پایان این دهه و در آغاز قرن پانزدهم هجری شمسی انقلاب اسلامی مستضعفین قطعاً وراثت زمین را برعهده خواهد گرفت، انشاء...

۱۰- این نظرات و پیش بینی ها ممکن است بنظر غیر معقول و غیر منطقی جلوه نمایند، لیکن از مدیریت الهی و قرآنی غیر از این انتظار داشتن، ظلمی ست در حق قرآن کریم و روح بی کران الهی که در انسانها دمیده شده است. نظام مشارکت می گوید این روح کرامت بخش و احیا کننده جوامع اسلامی، در میان تمامی مغزهای مردم بطور مساوی تقسیم شده است و هنر این نظام در آن است که تمامی این فکرهارا دور هم جمع نموده و به آنها وحدت می بخشد. از مجموع آنها نیرویی پدید می آید و صف ناپذیر که هیچ قدرتی را یارای مقابله با آن نمی باشد.

۱۱- نظام مشارکت بر قوانین فطری و عمومی جهان، و انسان بعنوان جزئی از جهان آفرینش، استوار است و لذا جامعه ای فطری پدید می آورد که با فطرت مردم و انسانها، بعنوان جهانهای پیچیده تر از کائنات هماهنگی و انطباق کامل دارد.

۱۲- این نظام مدیریتی مبتنی ست بر اصل مقدس امر به معروف و نهی از منکر و آیه کریمه فَبَشِّرْ، و لذا بهترین روشهای تفکر و اندیشیدن و مجادله و گفتگو را بعنوان حرکت تکامل بخش خویش برمی گزینند.

۱۳- نظام مدیریت مشارکتی نظامی ست عملی که تمامی افراد از آن سود فراوان می برند، هم مدیر و هم کارکنان، هم دولت و هم ملت، هیچ کسی از این نظام زیان نخواهد دید مگر ظالمین و ستمگران.

۱۴- این نظام مدیریتی اخلاقیات و حسن سلوک و رفتار انسانی و تربیت صحیح را بر جامعه حاکم می نماید. دوستی و صمیمیت و یکرنگی و سلامت و عشق و محبت رادر جامعه گسترش خواهد داد. در این نظام کسی نیازی نمی بیند دروغ بگوید، دغل کاری کند، دردی کند، فحشا و فساد نماید. این وعده، وعده سرخرمن نبوده و تا آئروز راه درازی نمی باشد. انشاء... همین نسل کنونی آئروز را خواهد دید.

۱۵- این نظام هزاران «باید و نباید» را مانند زنجیر به پای مسلمین نمی بندد بلکه مردم خود برای دستیابی به نیازهای خویش بدنبال یافتن بهترین روشهای رشد و ترقی و کمال و اخلاقیات برتر شدیداً تلاش نموده و در اجرای آنها مصمم و استوار کوشش خواهند نمود. نظام مشارکت سیستمی ست پویا و فراگیر و خود کار و اتوماتیک، یعنی در این نظام جهت پیشبرد کارها و امور به هیچ عنوان نیاز به اعمال زور و فشار بر مردم نمی باشد.

۱۶- نظام مشارکت مبتنی بر پیشنهادات مردم نظامی ست بسیار ساده، چه از لحاظ فطری و چه از لحاظ عملی، لیکن دستیابی به نتایج فوق العاده آن در صورتی امکان پذیر است که نظام حمد و تشکر فراگیر بخوبی طراحی شده و تمامی ضوابط دقیق و ظرایف آموزش و عملی مربوط به آن به اجرا درآید. در ضمن ساده سازی دستورالعمل ها و ضوابط علمی و عملی و مردمی و فراگیر کردن آنها از اصول اساسی پیشرفت نظام مشارکت می باشد.

۱۷- نظام مشارکت، جامعه اسلامی را به میدان مسابقه بزرگی تبدیل می کند که مردم در انجام امور خیر نسبت به یکدیگر سبقت می گیرند. گفتارها و کردارها و حتی افکار مردم در جهت خیرات سرعت می یابند. سرعت پیشرفت و اصلاح امور جامعه به صورت تصاعدی و شتاب یابنده افزایش خواهد یافت. در ابتدا با توجه به اینکه مردم با این نظام آشنائی نداشته و یا سیستم ها و نظامهای فرعی مربوطه مشارکت، خصوصاً نظام تشکرات و تشویقات و پاداشها دقیقاً بر مبنای فطریات مردم و جامعه طراحی نگردیده سرعت پیشرفت کند خواهد بود. لیکن هر چه بیشتر این سیستم ها و نظامات شناخته شده و دقیقتر طراحی و اجرا گردند، روند اصلاحات در جامعه سرعت بیشتری خواهد یافت. البته در همان سالهای اول اجرانیز نتایج عملی این نظام قابل توجه و چشمگیر خواهد بود.

۱۸- نظام مشارکت جامعه را به پالایشگاه بزرگی تبدیل خواهد نمود که همانند جهان آفرینش و نظام درونی بدن انسان، همه چیز را پالایش نموده و تمامی پندارها و گفتارها و اعمال مردم را مورد ارزیابی های مکرر قرار داده و تصفیه می نماید. مردم خود در اصلاح افکار و اندیشه ها و کردار خویش جهد و جهاد نموده و با ارائه پیشنهادات اصلاحی لحظه ای از امر پالایش خویش و جامعه فرو گذاری نخواهند نمود.

۱۹- نظام مدیریت بر مبنای مشارکت تقوا و خودنگهداری و انسجام و استحکام توصیف ناپذیری به جامعه می بخشد بطوریکه جامعه در مقابل سخت ترین ضربات اقتصادی و سیاسی و فرهنگی و نظامی و شدیدترین تنش های جهانی مقاومت نموده و پایداری خواهد کرد. ۲۰- نظام مشارکت، جامعه و مردم را در تمامی زمینه های فوق الذکر، اجتماعی، اقتصادی، صنعتی و غیره، زنده و حساس نموده بطوریکه تحولات و تغییرات جهانی در همه زمینه ها سریعاً مورد بررسی و تحقیق قرار می گیرند. گوشها و چشمهای جامعه و مردم بازگشته و شنوا و بینا می گردند، فکرها و اندیشه ها تماماً بکار افتاده و فعال می شوند.

اما سخنی در مورد این کتاب

آنچه که این کتاب به آن می پردازد، ارائه نظام مدیریت نوینی است که در مرتبه اول مبتنی بر اصول مفاهیم فرهنگ اسلامی بوده و در مرتبه دوم با پیشرفته ترین اصول علمی مدیریت انطباق کامل داشته و در مرتبه سوم بر مبنای فطرت و طبیعت آدمی بنیاد می یابد. این نظام مبنای اسلامی و قرآنی را که مسلمانان جهان امروز به صورت اعمال عبادی فردی به آنها نگریسته و عمل می کنند، به صورت نظامها و ساختارهای اجتماعی درآورده و با مفاهیم بسیار ساده و روشها و مکانیزمهای عملی مطرح می کند. تاکنون به آیات الهی به عنوان اصول اخلاقی و مفاهیم ادبیاتی قوی نگریسته شده و کمتر تلاش به کاررفته است که آنها را در جامعه به صورت سیستمها و نظامهای اجتماعی تبیین کرده و نظامات اجرایی جامعه را بر آن پایه ها اصلاح نمایند.

مثلاً در نظام مدیریتی موجود ارزش و جایگاه اجتماعی انسانها به عنوان کسانی که «روح خدائی» در آنها دمیده شده و «خلیفه الله» می باشند چگونه تعیین شده است؟ آیا نظام مدیریت جامعه ما این مقام رفیع الهی را به همه انسانهای جامعه، از پائین ترین رده های کاری تا بالاترین رده های مدیریتی، بر مبنای قسط و عدالت تقسیم کرده است؟ آیا در نظام موجود ارزش انسانها در نازل ترین سطح آن و حتی کمتر از ابزار کار قرار نگرفته است؟

آیا اصل مقدس امر به معروف و نهی از منکر بعنوان یک اصل زیربنائی و پیشرفت را به خوبی شناخته شده و در کلیه ادارات و سازمانها و نهادهای جامعه برپا گردیده است؟ آیا نماز یعنی «ذکر اکبر» به عنوان یک سیستم و نظام اجتماعی در جامعه ما اقامه گردیده است؟ و آیا نظام موجود جامعه ما با فطرت آدمی و نیازهای فطری و طبیعی مردم انطباق کامل دارد؟

این کتاب تلاش دارد تا نظامهای مدیریتی پیشرفته جهان صنعتی و در حال رشد را دقیقاً مورد مطالعه قرار داده و با الگوها و معیارهای مدیریتی که بر اساس مبنای فلسفه و جهان بینی اسلامی تبیین گردیده اند محک زده و نقد نماید و در نهایت الگویی عملی و اجرایی و ساختاری اجتماعی را ارائه نماید که در برگیرنده تمامی آحاد ملت بوده و بر مبنای مشارکت و همفکری

و تعاون تمامی مردم و عزم ملی ایشان بنا گردیده باشد، لذا از راه برقراری شیوه‌ها و مکانیزم‌های موثر ارتباطی، موجب همسوئی و همگامی و همکاری و تعاون ایشان گردد و در نتیجه جامعه را به سوی اهداف مشترک هدایت نماید.

باتوجه به اینکه نمونه والگوهائی از این نظام مدیریتی در چهل سال اخیر در بعضی از کشورهای جهان (مانند ژاپن، کره، سنگاپور، آلمان، سوئد و غیره) مورد مطالعه و تحقیق قرار گرفته و به اجرا درآمده و نتایج فوق العاده درخشان داشته است، امید آن دارد که این نظام مدیریتی انقلاب و دگرگونی اساسی و بنیادی در جامعه ما به وجود آورد.

به منظور تبیین مفاهیم فوق الذکر، بیشترین تکیه این کتاب در جهت تشریح مفاهیم فرهنگی و بیان ارتباط آنها با نظام مدیریت بر مبنای مشارکت (خصوصاً سیستم پیشنهادات) نهاده شده است. کتابهای دیگری نیز در دست تهیه است که سایر سیستمهای فرعی نظام مدیریت بر مبنای مشارکت را مورد تجزیه و تحلیل دقیق تری قرار خواهد داد. این سلسله کتابها، بدلیل آن که بر مبنای آیات کریمه قرآن مجید مدون گردیده و در ضمن مکر شیطانهای انریبی را نابود نموده و نور الهی را در جوامع بشری جلوه گر خواهد ساخت «آیات الهی» نامیده شده است.

این کتاب از فصول گوناگون تشکیل شده که هر فصل مجموعه‌ای از مقالات ویا سخنرانیهای نگارنده این سطور در سازمانها و کارخانجات مختلف می باشد.

به طور کلی نویسنده تجربیات عملی و چندین ساله خود در زمینه مدیریت واحدها را با آخرین تحقیقات جهانی در این زمینه تکامل بخشیده و با بهره گیری از فرهنگ غنی اسلامی و بسیاری از کتب مدیریتی که از طرف اساتید فن به نگارش درآمده ویا ترجمه گردیده، به تدوین این کتاب پرداخته است. موضوع مدیریت بر مبنای مشارکت در ایران در پنج ساله اخیر به طور جدی مورد مطالعه و تحقیق قرار گرفته و در سمینارها و دوره های آموزشی و سخنرانیهای گوناگون در سازمانها و کارخانجات مختلف از قبیل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، کمباین سازی اراک، نورد و تولید قطعات فولادی، رادیاتور سازی ایران، آکام فلز، کارخانجات شیشه قزوین، کارخانجات مارگارین (تهران)، دانشگاه تبریز، سمینار آموزشی

شرکت سیمان صوفیان، وزارت صنایع سنگین و غیره، به اجرا درآمده ویا طرح گردیده است. در این کتاب کوشش شده است که با استفاده از مقولات و مفاهیم عام مدیریت به تشریح نظام مشارکت پرداخته شود و با مقایسه این مقولات در نظامهای من سالاری (اقتداری) و مشارکتی شناخت دقیقی از هر دو نظام بدست آید.

نتایج عملی نظام مدیریت بر مبنای مشارکت در ژاپن و ایران در فصل جداگانه‌ای در انتهای کتاب مطرح گردیده که نظر خواننده گرامی را به طور اخص به آن جلب می نماید. با توجه به اینکه مشارکت مردم روح کلام امام خمینی (قدس) وزیر بنای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است، برگزیده‌ای از سخنان ایشان و مقدمه و اصول قانون اساسی که در ارتباط با این موضوع است، در فصول جداگانه‌ای در شروع و پایان کتاب ارائه شده است که انشاء... خوانندگان گرامی و مدیران محترم به این فصول نیز توجه خاص خواهند داشت.

در اینجا لازم است از یکا. یک همکاران عزیزم که در وزارتخانه‌ها و سازمانها و شرکتهای گوناگون در سالهای گذشته در خدمت ایشان بوده واز آنها چیزهای بیشمار آموخته‌ام و خصوصاً از همکاران گرامی ام در مرکز تحقیقات و خدمات خود کفائی ایران تشکر و سپاسگزاری نمایم.

همچنین از همسر و فرزندانم که در سایه شکیبائی و همراهی ایشان توانسته‌ام ساعات بسیاری را که به آنها تعلق داشته صرف جمع آوری و نگارش این کتاب کنم، سپاس و تشکر می نمایم.

و تشکر و سپاس نهائی از آن مردم شریف و عزیز کشورمان است که در حق طلبی و حقیقت جوئی و تحمل سختی های گوناگون در راه تحقق انقلاب اسلامی صبر و استقامت تحسین برانگیزی از خود نشان داده و در همه صحنه های انقلاب مشارکت فعال داشته اند. از اینکه بعضی از مطالب این کتاب به دلیل پیاده شدن سخنرانیها از نوار و نیز به لحاظ اهمیت موضوع مورد بحث در فصول گوناگون تکرار شده است، پوزش طلبیده عذرخواهی می نمایم.

در پایان از توجه دقیق شما به این مقوله و ارائه پیشنهادات و راهنماییها بمنظور رفع اشکالات این کتاب صمیمانه تشکر و سپاسگزاری نموده و ارشادات متفکرین و دانشمندان

واساتید فن و عموم ملت معظم مان را به دیده منت نهاده و از آنها استقبال می نمایم. امید آنست که با اجرای نظام مدیریت بر مبنای مشارکت در کلیه واحدها و سطوح جوامع اسلامی خصوصاً کشور عزیزمان ایران، رشد و ترقی به سرعت نصیب امت بزرگ اسلام و مردم شریف و رنج دیده مان شود و مشکلات و مسائل کنونی جامعه مان سریعاً حل گردد. انشاء...

تهران - مهرماه ۱۳۷۰

فریور باتمانقلیچ

فصل اول

مشارکت از دیدگاه امام خمینی (ره)

چکیده‌ئی از اندیشه و کلام گهربار امام (ره) در ارتباط با اهداف مشارکت و وظیفه مسئولین در قبال مشارکت سیاسی مردم

فهرست کامل مطالب:

عنوان	صفحات
* پیشگفتار	۷
* * *	
* مشارکت از دیدگاه امام خمینی (ره)	۱۹
اهداف مشارکت	۲۱
وظیفه مسئولین در قبال مشارکت مردم	۲۳
* * *	
* مبانی نظام مدیریت مشارکتی	۲۷
«حمد»	۳۱
تقوا و نظم	۳۶
معجزه قرآن	۳۷
عذاب شدید	۴۱
نظام فطری شکر گزار	۴۲
تنبيه يا تشکر	۴۴
نظام مدیریت عالم	۴۵
نظام مدیریت بدن	۴۶
نظام مدیریت خود کار	۴۷
شور و مشورت	۵۰
اصل مقدس امر به معروف و نهی از منکر	۵۴
امت نمونه، مدینه فاضله	۶۲

روش اجرایی	۶۵
نظام بینات فراگیر	۶۷
نظام کفر	۷۰
واژه نامه: فرهنگ معانی کفر	۷۰
نظام مدیریت در صدر اسلام	۷۱
آیات الهی	۷۳
تقوا عامل آگاهی/جامعه	۷۵
آیا نظام مشارکت عملی است؟	۷۹
مطالعات تطبیقی	۸۱
طرح مکانیکی	۸۲
طرح اجتماعی	۸۳
جذب مغزها	۸۵
صدر اسلام شناسی	۸۸
نظام حمد ضد جهل و استبداد	۸۹
مدیریت مشارکتی آری، ژاپن زدگی نه	۹۰
تذکر پذیري مستمر از جامعه	۹۲
نظام مدیریت همگانی	۹۷
از کجا آغاز کنیم	۹۷
نظام حمد نظام پر قدرت جهانی	۹۹
مشارکت وظیفه همگانی	۱۰۴
هنر اندیشیدن	۱۰۸
* * *	
* مدیریت بر مبنای روابط انسانی	۱۱۳
تذکر پذیری از محیط کار	۱۱۵

- تحقیقات سخت افزاری یا نرم افزاری؟ ۱۱۸
- شبکه مدیریت ۱۲۱
- نظام مشارکت فصل مشترك خواستها ۱۲۷
- * * *
- * نظام امامت فراگیر ۱۳۱
- نظام قسط و عدل فراگیر ۱۳۵
- واژه نامه: فرهنگ معانی قسط ۱۳۵
- نظام گزینش عادلانه ۱۳۶
- اختیار و تفویض اختیار ۱۳۸
- چرا تفویض اختیار لازم است ۱۳۸
- موانع تفویض اختیار ۱۴۰
- موانع قبول اختیار ۱۴۱
- تفویض اختیار در نظام مشارکت ۱۴۴
- تذکرپذیری ۱۴۶
- همانگ سازی هدفهای مدیریت و کارکنان و سازمان در نظام مشارکت ۱۴۸
- اهداف کارکنان ۱۴۸
- اهداف مدیر ۱۴۹
- اهداف سازمانهای غیررسمی ۱۵۰
- نظام مشارکت پیروی از اهداف مشترك ۱۵۲
- نظام مدیریت آمرانه نظام خودخواه پرور ۱۵۶
- نظام مدیریت در قرآن مجید ۱۵۷
- نظام مدیریت فرعونى، استبداد گر ۱۵۸
- اکراه و اجبار مرز دین حق و نظام طاغوت ۱۶۱
- نظام مدیریت الهی، مردم گرا ۱۶۳

- علم و حکمت، اساس و بنیان نظام مدیریت الهی ۱۶۵
- اولی الامر ۱۶۷
- تفاوتهای نظام مدیریت الهی ۱۶
- * * *
- * نظام فطریات فراگیر ۱۷۳
- فطرت ۱۷۵
- طبقه بندی نیازهای فطری انسان ۱۷۸
- سه اصل اساسی وزیر بنائی نظام مشارکت ۱۸۶
- فضای تشکرات، فضای احترامات و دوستی ها ۱۹۰
- دفاع از شخصیت ۱۹۳
- مسئولیت پذیری ۱۹۸
- انحصار تجربیات و تخصص ها ۱۹۹
- گزینش با تقوا ۱۹۷
- نظام گزینش بی کیفیت ۱۹۸
- زورمداری یا شورا ۲۰۰
- دیکتاتوری یا اسلام ۲۰۲
- بزرگترین ضعف ماعدم شناخت فرهنگ و جهان بینی و بینش اسلامی است ... ۲۰۴
- * * *
- * نظام تفکر فراگیر ۲۰۵
- هنر اندیشیدن، «فن فکر بکر کردن» ۲۰۷
- تفکر و تعقل ۲۰۸
- احادیث در مورد تفکر چه می گویند ۲۱۲
- روشهای تفکر منطقی ۲۱۴
- روندهای حرکت، فکر و اندیشه ۲۱۷

۲۲۰ روشهای تفکر و خلاقیت
۲۲۲ جریان تفکرات
۲۲۲ مغز به مثابه خط تولید تفکرات
۲۲۳ تقوا و نظم در اندیشیدن
۲۲۵ صبر و استقامت در اندیشیدن
۲۲۵ زور عامل بازدارنده جریان اندیشیدن
۲۲۶ تشکر، عامل ایجاد حرکت و هدایت اندیشه ها
۲۲۷ مطالعه کردن، بازارشد تفکرات و خلاقیت ها
۲۲۸ فطری و طبیعی مطالعه کنیم
۲۲۹ نظام آموزش و پرورش، راه گسترش تفکرات و خلاقیت ها
۲۳۱ زورمداری، عامل ایجاد انحراف در رشد تفکرات جامعه
۲۳۲ اندیشیدن، تقلید یا تحقیق؟
۲۳۳ قرآن، کتاب خواندن و اندیشیدن
۲۳۳ قرآن کتابی خواندنی
۲۳۵ جلسات آزاداندیشی در قرآن
۲۳۶ شناخت مغز و بهره برداری بهینه از آن
۲۳۸ قلب پایگاه تفکرات و اندیشه ها
۲۴۰ صدور، جایگاه قلب ها و سرچشمه تفکرات
۲۴۲ مغز از دید مدیریت آمرانه
۲۴۴ نظر قرآن مجید درباره مغز
۲۴۵ تعاون و همفکری همگانی
۲۴۸ تعاون و همکاری اعضاء بدن
۲۴۹ تعاون و مشارکت اساس وحدت امت بزرگ اسلام
۲۵۱ تمرکز فکر و اندیشه

۲۵۱ تمرکز فکر فردی
۲۵۳ تمرکز فکر جمعی و اجتماعی
۲۵۴ مثال عملی: مشکل مسکن
۲۵۶ مثال عملی: اتوبوسرانی
۲۵۷ مثال عملی: شهرداری
۲۵۸ استهزا زور!
۲۶۲ آشنایی با اصول برنامه ریزی مدیریت
۲۶۶ فوائد برنامه ریزی
۲۶۸ مشارکت و برنامه ریزی
۲۶۹ مشارکت و کار با کیفیت
۲۷۱ مشارکت و استمرار عادت ها
۲۷۵ گروهی فکر کردن، پیشرفت های شگرف
۲۷۶ مشارکت و جذب تکنولوژی جهانی
۲۷۸ شش سوال اساسی برنامه ریزی
۲۷۹ عوامل و عناصر مدیریت
* * *	
۲۸۱ «اصل مقدس امر به معروف و نهی از منکر
 نظام مدیریت مشارکتی، نظام اجرایی اصل مقدس
۲۸۳ امر به معروف و نهی از منکر در جوامع اسلامی
۲۸۶ اصل زیربنائی و مقدس امر به معروف و نهی از منکر
۲۸۷ واژه نامه: فرهنگ معانی آیه امة يدعون الى الخير
۲۹۱ فراموشی اصل مقدس
۲۹۲ بکارگیری اصل مقدس
۲۹۶ دائره حسبه و احتساب در تاريخ اسلام

۲۹۸	تدابیر عملی
۳۰۰	صدور انقلاب و سرایت به تمام جوامع
	* * *
۳۰۳	* نظام شوارنی فراگیر
۳۰۵	رشد و پیشرفت در گرو شور و مشورت
۳۰۵	فبشر بهترین روش مجادله
۳۰۸	رای مساوی، عدالت یا شقاوت
۳۰۹	شورای جاهلیت
۳۱۳	واژه نامه: فرهنگ معانی شورا
۳۱۴	شورا در آیات و احادیث
	* * *
۳۱۹	* نظام حمد فراگیر
۳۲۱	حمد، اساس و بنیان نظام مشارکت
۳۲۵	حمد، تشکر و سپاس
۳۲۸	حمد عامل احیاء جوامع
۳۲۹	حمد، شکرگزاری و تشکر
۳۳۱	واژه نامه: فرهنگ معانی تشکر
۳۳۲	شکر، نجات از ظلمات و عذاب
۳۳۳	تشکر، پاداش احسان
۳۳۴	تشکر از مردم، شکرگزاری حق تعالی
۳۳۵	شکرگزاری، افزونی نعمات
۳۳۷	حمد از دید گاه قرآن کریم
۳۳۸	نیازها و پرسشها، تفکرات و پاسخها
۳۳۹	روند تشکر در جامعه الهی

۳۴۱	طبقه بندی تشکرات و پاداشها
۳۴۱	ضروریات نظام تشکر فراگیر
۳۴۲	وظائف نظام تشکر فراگیر
۳۴۲	انواع پاداشها و ویژگیهای آن
	* * *
	* مبانی نظام مدیریت بر مبنای مشارکت
۳۴۵	در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۳۴۷	مشارکت مردم، ثمره انقلاب
۳۴۸	مقدمه قانون اساسی
۳۴۸	حکومت اسلامی
۳۴۸	شیوه حکومت در اسلام
۳۵۱	ولایت فقیه عادل
۳۵۱	اقتصاد وسیله است نه هدف
۳۵۱	قوه مجریه
۳۵۱	وسائل ارتباط جمعی
۳۵۱	نمایندگان
۳۵۲	- اصل اول - حکومت حق و عدل قرآن - همه پرسی
۳۵۲	- اصل دوم - ایمان به خدای یکتا، وحی الهی
۳۵۳	- اصل سوم - ایجاد محیط مساعد برای رشد
۳۵۴	- اصل پنجم - ولایت امر و امامت امت
۳۵۴	- اصل ششم - آراء عمومی
۳۵۵	- اصل هفتم - شوراها ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشور
۳۵۵	- اصل هشتم - امر به معروف و نهی از منکر وظیفه همگانی
۳۵۵	- اصل نهم - هیچ مقامی حق ندارد آزادیها را سلب کند

- ۳۵۵ اصل دهم - خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی
- ۳۵۵ اصل یازدهم - همه مسلمانان یک امت اند
- ۳۵۶ اصل دوازدهم - دین رسمی ایران، مذهب جعفری اثنی عشری
- ۳۵۶ اصل سیزدهم - آزادی اقلیت‌های مذهبی
- ۳۵۶ اصل چهاردهم - اخلاق حسنه و قسط و عدل اسلامی
- ۳۵۶ اصل نوزدهم - حقوق مساوی مردم
- ۳۵۷ اصل بیستم - مردم در حمایت یکسان قانون
- ۳۵۷ اصل بیست و سوم - تفتیش عقاید ممنوع
- ۳۵۷ اصل بیست و چهارم - آزادی نشریات و مطبوعات
- ۳۵۷ اصل بیست و ششم - آزادی احزاب و جمعیت‌ها
- ۳۵۷ اصل بیست و هفتم - آزادی اجتماعات و راه پیمائی‌ها
- ۳۵۷ اصل بیست و نهم - تامین اجتماعی، حق همگانی مردم
- ۳۵۸ اصل سی‌ام - آموزش و پرورش رایگان
- ۳۵۸ اصل سی و یکم - مسکن حق هر فرد و خانواده ایرانی
- ۳۵۸ اصل چهل - اضرار و تجاوز به منافع عمومی
- ۳۵۸ اصل چهل و سوم - ریشه کن کردن فقر و محرومیت
- ۳۵۹ اصل پنجاه و ششم - انسان بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم است
- ۳۵۹ اصل پنجاه و نهم - همه پرستی و مراجعه مستقیم بر آراء مردم
- ۳۵۹ اصل شصت و هفتم - سوگندنامه نمایندگان
- ۳۶۰ اصل شصت و نهم - مذاکرات مجلس شورای اسلامی باید علنی باشد
- ۳۶۰ اصل هشتاد و چهارم - مسئولیت نمایندگان در برابر ملت
- ۳۶۰ اصل هشتاد و ششم - آزادی نمایندگان در اظهار نظر و رای خود
- ۳۶۱ اصل نودم - شکایت از مجلس، قوه مجریه، قوه قضائیه
- ۳۶۱ اصل یکصدم - همکاری مردم، نظارت شوراها

- ۳۶۱ اصل یکصد و یکم - شورای عالی استان
- اصل یکصد و چهارم - قسط اسلامی، شوراها، کارگران و دهقانان
- ۳۶۱ و کارکنان و مدیران
- ۳۶۲ اصل یکصد و پنجم - عدم مخالفت تصمیمات شوراها با اسلام و قوانین کشور
- ۳۶۲ اصل یکصد و هفتم - انتخاب رهبری توسط خبرگان منتخب مردم
- ۳۶۲ اصل یکصد و هفتم در متمم قانون اساسی
- ۳۶۳ اصل یکصد و نهم - شرایط و صفات رهبر
- ۳۶۳ اصل یکصد و نهم در متمم قانون اساسی
- ۳۶۳ اصل یکصد و چهارم - انتخاب رئیس جمهور با رای مستقیم مردم
- ۳۶۳ اصل یکصد و پانزدهم - شرایط رئیس جمهور
- ۳۶۳ اصل یکصد و هفدهم - انتخاب رئیس جمهور با اکثریت مطلق آرا
- ۳۶۱ اصل یکصد و بیست و یکم - سوگندنامه رئیس جمهور
- ۳۶۱ اصل یکصد و بیست و دوم - مسئولیت رئیس جمهور در برابر ملت
- اصل یکصد و بیست و دوم (متمم قانون اساسی) مسئولیت رئیس جمهور
- در برابر ملت، رهبر و مجلس
- ۳۶۵ اصل یکصد و بیست و سوم - ابلاغ مصوبات مجلس توسط رئیس جمهور
- ۳۶۵ اصل یکصد و بیست و نهم - اعطای نشانهای دولتی توسط رئیس جمهور
- ۳۶۵ اصل یکصد و پنجاه و سوم - سلطه بیگانه ممنوع
- ۳۶۵ اصل یکصد و پنجاه و چهارم - مبارزه حق طلبانه مستضعفین در برابر مستکبرین
- اصل یکصد و هفتاد و پنجم - آزادی انتشارات و تبلیغات رسانه‌های گروهی
- ۳۶۵ طبق موازین اسلامی
- اصل یکصد و هفتاد و پنجم (متمم قانون اساسی) - آزادی بیان و نشر افکار
- ۳۶۶ با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور

فهرست سمینارها

- ۱ - سمینار آموزشی نظام مدیریت مشارکتی - تهران - در محل مرکز تحقیقات و توسعه تکنولوژی ایران
- ۲ - سمینار آموزشی نظام مدیریت مشارکتی - در محل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
- ۳ - سمینار صنعتگران کشور - کرمان - در محل دانشگاه کرمان برگزار کننده اداره کل صنایع سنگین کرمان
- ۴ - سمینار آموزشی نظام مدیریت مشارکتی - تهران - در محل کارخانجات مارگارین
- ۵ - سمینار آموزشی نظام مدیریت مشارکتی - قزوین - در محل کارخانجات شیشه قزوین
- ۶ - سمینار آموزشی پیشرفته نظام مدیریت مشارکتی - تهران - در محل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
- ۷ - سمینار و اعلام عمومی اجرای نظام مدیریت مشارکتی - اراک - در محل کارخانجات کمباین سازی اراک
- ۸ - سمینار نظام مدیریت مشارکتی از طریق سیستم کنترل کیفیت جامع - تهران - در محل هتل لاله - برگزار کننده شرکت نورد و تولید قطعات فولادی
- ۹ - سمینار آموزشی نظام مدیریت مشارکتی - تبریز - در محل دانشگاه تبریز - برگزار کننده شرکت سیمان صوفیان
- ۱۰ - سمینار آموزشی دوره پیشرفته نظام مدیریت مشارکتی کنترل کیفیت جامع - تهران - وزارت صنایع سنگین
- ۱۱ - سمینار آموزشی نظام مدیریت مشارکتی - تهران - شرکت زامیاد

- ۳۶۷ - نتایج عملی نظام مدیریت بر مبنای مشارکت
- ۳۶۹ - ثمرات اقتصادی نظام مشارکت
- ۳۷۷ - ثمرات اجتماعی نظام مشارکت
- ۳۸۳ - جدول سیستم پیشنهادات پیشرفت را در ژاپن
- * * *
- ۳۸۴ - فهرست کامل مطالب
- ۳۹۵ - فهرست سمینارها
- ۳۹۶ - فهرست منابع و مآخذ

فهرست منابع و مآخذی که مطالعه و بعضاً مورد استفاده قرار گرفته‌اند

- (۱) قرآن کریم حق تعالی
- (۲) المیزان آیه... علامه طباطبائی
- (۳) کافی ثقة الاسلام کلینی
- (۴) وسائل
- (۵) ده گفتار آیه... مطهری
- (۶) شناخت اسلام آیه... بهشتی، آیه... باهنر، گلزاده غفوری
- (۷) مناسبات انسانی در مدیریت اسلامی سید محمود حسینی سیاهپوش
- (۸) نه برای لقمه‌ای نان کونوسوکی ماتسوشیتا
- (۹) شیعه یک حزب تمام دکتر علی شریعتی
- (۱۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- (۱۱) حکومت در اسلام- مقالات سومین کنفرانس اندیشه اسلامی - بهمن ۶۳
- (۱۲) قرآن در آئینه اندیشه‌ها - دومین کنفرانس اندیشه اسلامی - بهمن ۶۲
- (۱۳) مغز به مثابه یک سیستم استیون زرز- ترجمه احمد محیط و ابراهیم رفرف
- (۱۴) مدیریت سازمانی پال هرسی و کنث بلانچارد، در ترجمه دکتر علی علاقه‌بند
- (۱۵) اسرار نماز (معراج السالکین و صلاة العارفين) امام خمینی (قدس)
- (۱۶) انگیزش و شخصیت ابراهیم اچ مازلو
- (۱۷) فطرت استاد مرتضی مطهری
- (۱۸) هنر فکر کردن ارنست دیمنه
- (۱۹) تفسیر سوره مبارکه حمد امام خمینی (قدس)

- (۲۰) گلستان سعدی شیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی
- (۲۱) انسان در قرآن استاد مرتضی مطهری
- (۲۲) اصول روانشناسی نرمان ل. مان- ترجمه و اقتباس دکتر محمود ساعتچی
- (۲۳) حق و باطل استاد مرتضی مطهری
- (۲۴) دیباچه‌ای بر مدیریت اسلامی عبدالمجید رشیدپور
- (۲۵) مدیریت علمی مکتبی از دیدگاه اسلام عباسعلی اختری
- (۲۶) مدیریت و فرماندهی در اسلام آیه... مکارم شیرازی
- (۲۷) المعجم المفهرس لالفاظ القرآن الکریم محمد فؤاد عبدالباقی
- (۲۸) واژه‌های قرآن محمد رضائی
- (۲۹) نهج البلاغه علی (ع)
- جمع‌آوری فیض الاسلام
- (۳۰) صحیفه سجادیه امام سجاد (ع)
- (۳۱) المنجد الطلاب مترجم محمد م.

(۳۲) منبع خارجی

Managing Individual and Group Behavior in Organization

Daniel C. Feldman and Hugh J. Arnold

۱ - نظام حمد فراگیر

۲ - نظام تفکر فراگیر

۳ - نظام تشکر فراگیر

۴ - اصل مقدس امر به معروف و نهی از منکر

۵ - نظام شورائی فراگیر

۶ - نظام امامت فراگیر

۷ - نظام بینات فراگیر

۸ - نظام تذکریندیری فراگیر

۹ - نظام فطریات فراگیر

۱۰ - جلسات آزاد اندیشی

